

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI XALQ TA'LIMI VAZIRLIGI

SAMARQAND VILOYATI XALQ TA'LIMI XODIMLARINI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI OSHIRISH
HUDUDIIY MARKAZI

**TARBIYA FANINI O'QITISHDA DIDAKTIK O'YINLARDAN
FOYDALANISH METODIKASI**

*(umumiy o'rta ta'lim maktablari tarbiya fani o'qituvchilari uchun
mo'ljallangan uslubiy ko'rsatma)*

SAMARQAND - 2020

N.Umarova. Tarbiya fanini o'qitishda didaktik o'yinlardan foydalanish metodikasi. Umumiy o'rta ta'lim maktablari tarbiya fani o'qituvchilari uchun mo'ljallangan uslubiy ko'rsatma. – Samarqand,2020y. 24 bet.

Taqrizchilar:

L.N.Djurayev – F.f.n. SamDU doktoranti

J.Oripov – Samarqand viloyati
XTXQTMOHM, Ijtimoiy-iqtisodiy
fanlar metodikasi kafedrası o'qituvchisi

Ushbu uslubiy ko'rsatmada ta'limda didaktik o'yinlarning mohiyati va pedagogik ahamiyati, tarbiya fanlarida zamonaviy ta'limni tashkil etishda didaktik o'yinlardan foydalanish metodikasi yoritilgan. Uslubiy ko'rsatma umumta'lim maktablari tarbiya fani o'qituvchilari uchun mo'ljallangan.

Samarqand viloyat xalq ta'limi xodimlarini qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish hududiy markazi Ilmiy-metodik Kengash yig'ilishining 2020 yil 26-dekabrdagi 4-sonli qarori bilan nashrga tavsiya etilgan.

KIRISH.

*Menga aytsang, unutan, menga ko'rsatsang,
eslab qolishim mumkin. O'zimga ishlashga imkoniyat ber,
shunda u batamom meniki bo'lib qoladi.*

Konfutsiy

Yurtimizda amalga oshirilgan islohotlar tufayli barcha, jumladan, ijtimoiy - iqtisodiy sohalarda, shuningdek, ta'lim tizimida ham keskin o'zgarishlar yuz bermoqda. Yangi O'zbekistonni ijtimoiy-iqtisodiy, g'oyaviy-ma'naviy jihatdan mustahkamlash va takomillashtirish "Milliy tiklanishdan - milliy yuksalish sari" tamoyili asosida kelajakda buyuk davlatga aylantirishning muhim omili bo'lib, uning hozirgi bosqichdagi maqsad va vazifalari Respublikamizning yangi tahrirda qabul qilingan "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni hamda O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 6108-sonli "O'zbekistonning yangi taraqqiyot davrida ta'lim-tarbiya va ilm-fan sohaslarini rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Farmoni hamda 4884-sonli "Ta'lim-tarbiya tizimini takomillashtirishga oid qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi Qarorlaridada har tomonlama teran belgilab berilgan.

Milliy ta'lim-tarbiya tizimining amaldagi holati uni zamon talablari asosida modernizatsiya qilish, yoshlarni yuksak bilim va ma'rifat egalari shuningdek, jismoniy- ma'naviy sog'lom insonlar qilib tarbiyalash O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2019 yil 31 dekabrda 1059-sonli "Uzluksiz ma'naviy tarbiya konsepsiyasini tasdiqlash va uni amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi shuningdek, 2020 yil 6 iyulda qabul qilingan 422-sonli "Umumiy o'rta ta'lim muassasalarida "Tarbiya" fanini bosqichma-bosqich amaliyotga joriy etish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Qarorlarida mustahkamlangan. O'zbekiston Respublikasida Tarbiya fani konsepsiyasi mazkur fanni davlatning ta'lim-tarbiya sohasidagi siyosatini amalga oshirishda mavjud bo'lgan dolzarb muammolarni hal etishga yo'naltirildi. Konsepsiya yosh avlod tarbiyasidagi ishlarni yangi bosqichga olib chiqishga qaratilgan ustuvor vazifalar, asosiy maqsad va yo'nalishlarni belgilab beradi.

Ortda qolgan yillarni sarhisob qilish va kelajak hayotning turli jabhalari rejasini belgilab olish masalasiga duch kelish ijtimoiy fan

olimlari zimmasiga katta vazifalarni yuklaydi. Yuqoridagilar jamiyat hayoti barcha jabhalarining muvaffaqiyatini belgilab beruvchi, shu bilan birga, ularning poydevori hisoblanuvchi ta'lim-tarbiya sohasiga ham to'raligicha tegishlidir.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 5-sentabrdagi "Xalq ta'limini boshqarish tizimini takomillashtirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi PF-5538-sonli farmonida: "Xalq ta'limi tizimini boshqarishning samarali mexanizmlarini joriy etish o'sib kelayotgan yosh avlodni ma'naviy-axloqiy va intellektual rivojlantirishni sifat jihatidan yangi bosqichga ko'tarishning eng muhim sharti hisoblanadi, shuningdek, o'quv-tarbiya jarayonida ta'limning innovatsion shakllari va usullarini qo'llashga ko'maklashadi",-deb ta'kidlangan¹.

Ta'limni texnologiyalashtirish ta'lim jarayoniga texnologiyalarni qo'llash asosida o'qitishdan ko'zlangan maqsadga erishishning muhim yo'nalishlari hamda eng maqbul yo'llari muttanosibligida qo'llanuvchi samarali texnik vositalar uzviyligidagi aniq g'oya va konsepsiyalar majmuiga bog'liq bo'lgan pedagogik jarayondir. Ta'limni texnologiyalashtirish, uning ma'zmunini boyitish va samaradorligi, o'quv-tarbiya jarayonining didaktik ta'minoti, innovatsion texnologiyalar bilan ta'minlaganlik darajasiga qarab belgilanadi.

Tarbiya fanini o'qitishda ta'limga texnologiyalarni joriy etish, o'qitishning sifat-samaradorligini ta'minlash, qisqa vaqt ichida ko'proq ma'lumot etkazish, o'qituvchi va o'quvchi o'rtasidagi axborot almashishni tezlashtirish va amaliy faoliyatni samaradorligini ta'minlash imkoniyatini beradi.

Tarbiya fani o'qituvchisining mahorati uning ichki tuyg'usi, hissiyotlari va intellektual salohiyati hamda innovatsion texnologiyalardan qay darajada foydalana olishi asosida shakllantirib borish bilan bir qatorda, ular tajribali kasbdoshlari va xorijiy pedagoglarning tajribalarini o'rganish, ularni amaliyotga tadbiq etish, o'z faoliyatini tanqidiy baholash orqali kamchiliklarini bartaraf etish, o'zining metodik jihatdan muntazam takomillashtirib borish ta'lab etiladi. Shundan kelib chiqib o'qituvchi-pedagogning mahoratini oshirishning o'ziga xos xususiyatlaridan ya'na biri, mamlakatimiz va xorijiy mamlakatlarda chop etilayotgan pedagogik texnologiyalar va

¹O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Xalq ta'limini boshqarish tizimini takomillashtirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi PF-5538-sonli farmoni. 2018-yil 5-sentabr.

interfaol usul, yangiliklarini uzluksiz tarzda kuzatib borishdan iboratdir.

Tarbiya fanini o'qitish orqali o'quvchi yoshlarni barkamol shaxs sifatida tarbiyalashda ta'lim tizimining ahamiyatini hech narsa bilan qiyoslab bo'lmaydi. Shuning uchun, ta'lim tizimining moddiy-texnik ba'zasini boyitish va zamonaviy texnologiyalar bilan ta'minlashni davrning o'zi taqazo etmoqda.

Zamon talabiga mos yetuk kadrlarni tarbiyalash zarurati maktab ta'lim mavqeini ham o'zgartirdi. Shunday ekan yosh avlodni har tomonlama barkamol qilib tarbiyalashda maktab ta'limida darslarda didaktik o'yinlardan foydalanishning o'rni kattadir. Tarbiya fanini o'qitishda didaktik o'yinlardan foydalanish ta'lim jarayonida o'quvchilarni o'qitish, tarbiyalash va kamol toptirishda muhim ahamiyat kasb etadi.

Didaktik o'yinlar o'quvchilarning ijodiy ish faoliyatini kuchaytiradi, ixtiyoriy diqqatini jamlashga yordam beradi shuningdek xotirasini takomillashtiradi. Didaktik o'yinlar jarayonida o'quvchilar o'zlari sezmagan holda juda ko'p harakatlarni, mashqlarni bajaradilar, turli masalalarni echadilar.

Shuning uchun didaktik o'yinlar o'quvchilarning mavzuni tushunib etishlarida juda ham muhimdir. Biz ta'lim jarayonida mavzularni ilmiy-nazariy bilimlar orqali tushuntirsak bu o'quvchi uchun og'irlik qilishi yoki o'quvchi buni shunchaki yod olishi, uni nima ekanligini anglab etmasligi mumkin. SHuning uchun ko'proq o'yinlar orqali amaliy jihatdan o'rgatsak o'quvchi ongiga tez etib boradi. Tarbiya fanini o'qitish orqali o'quvchi yoshlarni barkamol shaxs sifatida tarbiyalashda ta'lim tizimining ahamiyatini hech narsa bilan qiyoslab bo'lmaydi. Shuning uchun, ta'lim tizimining moddiy-texnik ba'zasini boyitish va zamonaviy texnologiyalar bilan ta'minlashni davrning o'zi taqazo etmoqda.

TA'LIMDA DIDAKTIK O'YINLARNING MOHIYATI VA PEDAGOGIK AHAMIYATI.

Didaktika pedagogikaning ta'lim va o'qitish nazariyasini ishlab chiqadigan tarmog'idir. Hozirgi davrda didaktika o'qitishning mazmuni, metodlari va tashkiliy shakllarini ilmiy asoslab beruvchi pedagogika sohasi sifatida tushuniladi. Umumiy didaktikadan tashqari xususiy didaktikalar yoki alohida fanlar bo'yicha ta'lim metodikasi deb ataluvchi didaktikalar ham mavjud. Ularning mazmuni ta'limning ma'lum bosqichlarida u yoki bu fanlarni o'rganish va ta'lim berishning nazariy asoslarini belgilaydi. Har bir o'qituvchi didaktika asoslarini puxta bilishi va unga tayangan holda faoliyatini tashkil etishi zarur. Ko'pchilik olimlar ta'lim obyekti deb o'qitish jarayonining maqsadi, mazmuni, qonuniyatlari, metodlari va tamoyillarini ko'rsatadilar. Didaktika ta'limni ijtimoiy tajriba berish vositasi sifatida e'tirof etadi. Ta'lim yordamida o'quvchilarni hayotga tayyorlash amalga oshiriladi. Ta'limiy faoliyatni tashkil etuvchi o'qituvchi-o'quvchi-o'quv materiali, o'quvchi boshqa o'quvchilar o'rtasidagi munosabatlar yuzaga keladi.

Didaktika predmetining mohiyatini ochishga xizmat qiluvchi yana bir qarash ta'lim-tarbiya jarayonini yaxlit o'rganish zarurligini ilgari suradi.

Didaktikaning vazifalari quyidagilardan iborat:

- ta'limning jarayonlari va ularni amalga oshirish shartlarini ta'riflash va tushuntirish;
- ta'lim jarayonini yanada mukammal tashkil etish ya'ni ta'lim tizimlari va texnologiyalarini ishlab chiqish;
- ta'lim jarayoni uchun xos bo'lgan umumiy qonuniyatlarni aniqlash, omillarini tahlil qilish va ta'riflash.

Didaktikada har xil tipdagi ta'lim tarbiya muassasalarida u yoki bu darajada beradigan ta'lim mazmunini belgilashning asoslari, o'qitish vositalari va metodikalarining samaradorligini oshirish yo'llari hamda ta'limning tashkiliy shakllari ishlab chiqiladi. Ta'lim jarayonidagi o'quvchining faolligi, didaktikaning asosiy tamoyillaridan biri bo'lib kelgan va shunday bo'lib qoladi. O'quvchining faolligi, maqsadli yo'naltirilgan boshqaruvchi pedagogik ta'sirlar va pedagogik muhitning tashkil etilishi natijasidir. O'yin faoliyatiga qiziqish o'quvchilarning o'z o'zini ifoda etish, ro'yobga chiqarish kabi

ehtiyojlarini qondiruvchi, musobaqalashish elementlari orqali ta`minlanadi.

Didaktik o`yin o`qishning aniq qo`yilgan maqsadi va unga tegishli pedagogik natija bilan belgilanadi. Bu natijalar asoslangan va o`quv tayyorgarlik faoliyatiga ega bo`ladi. Didaktik o`yinlar o`yin uslubiga ko`ra quyidagicha tavsiflanadi: fanlar bo`yicha; syujetli; ishbilarmonlik; imitatsion; dramalashtirilgan o`yinlar.

Umum ta`lim tizimida foydalaniladigan barcha didaktik o`yinlar o`z mazmuniga ko`ra ishbilarmonlik o`yini hisoblanadi. Chunki ular odatda ma`lum o`quv fani doirasida ishlab chiqiladi: Rollar va syujetlar mavjud bo`ladi. Turli vaziyatlar imitatsiya qilinadi. Ya`ni, umumta`lim maktablari qo`llaniladigan ishbilarmonlik o`yinlari didaktik o`yinlarning barcha tarkibiy qismlarini o`z ichiga oladi.

Umum ta`lim maktablari ta`lim tizimidagi didaktik o`yinlar yangi o`quv materialini o`zlashtirishga va mustahkamlashga, o`quvchining ijodiy qobiliyatini rivojlantiruvchi, umummilliy ko`nikmalarini shakllantiruvchi masalalar majmuini yechishga qaratiladi, o`quvchilarga turli holatlardan o`quv materialini tushunib yetish va o`rganish imkonini beradi.

O`quv jarayonida ishbilarmon o`yinlarini turli xil shakllari ishlatiladi, imitatsion, operatsion, rolli o`yinlar, ishchi teatr, psixo va sotsiogrammlar.

O`yin olimlar tadqiqotlariga ko`ra mehnat va o`qish bilan birgalikda faoliyatning asosiy turlaridan biri hisoblanadi.

Psixologlarning ta`kidlashicha, o`yinli faoliyatning psixologik mexanizmlari o`quvchining o`zini namoyon qilish, hayotda o`z o`rnini barqaror qilish, o`zini o`zi boshqarish, o`z imkoniyatlarini amalga oshirishning fundamental ehtiyojlariga tayanadi.

O`yin ijtimoiy tajribalarni o`zlashtirish va qayta yaratishga yo`naltirilgan vaziyatlarda faoliyat turi sifatida belgilanadi va unda shaxsning o`z xulqini boshqarishi shakllanadi va takomillashadi.

L.S.Vigodskiy o`yinni bolaning ichki ijtimoiy dunyosi, ijtimoiy buyurtmalarni o`zlashtirish vositasi sifatida ta`riflaydi.

O`yin ijodiyliigi bilan ajralib turadi. U mumkin qadar boy, faol xarakterga-“ijod maydoni”ga ega bo`ladi.

O`yin uchun hissiy ko`tarinkilik xosdir. U o`zaro kurash, musobaqalashish, raqobat shaklida namoyon bo`ladi.

O`yinning o`yin mazmunini aks ettiruvchi, uni rivojlantirishning mantiqiy va vaqtincha izchilligini ko`zda tutgan bevosita tegishli va unga nisbiy aloqador qoidalari bo`lishini ko`rsatadilar.

Tadqiqotchilar nazariy aspektda o`yinga faoliyat, jarayon va o`qitish metodi sifatida qaraydilar.

O`yin faoliyat metodi sifatida maqsadni belgilab olish, rejalashtirish va amalga oshirish, natijalarni tahlil qilishni qamrab oladi va bunda shaxs subyekt sifatida o`z imkoniyatlarini to`la amalga oshiradi.

O`yin ijtimoiy tajribalarni o`zlashtirish va qayta yaratishga yo`naltirilgan vaziyatlarda faoliyat turi sifatida belgilanadi va unda shaxsning o`z xulqini boshqarishi shakllanadi va takomillashadi.

O`yinli faoliyatni motivatsiyalash o`yin xarakterining musobaqalashish shartlari, shaxsning o`zini namoyon qila olishi, o`z imkoniyatlarini amalga oshirish ehtiyojlarini qondirishdan kelib chiqadi.

Jarayon sifatida o`yin tuzilmasi quyidagilarni qamrab oladi:

- o`ynash uchun olingan rol
- bu rollarni ijro etish vositasi bo`lgan o`yin harakatlari;
- predmetlarni, ya`ni haqiqiy narsalarni shartli, o`yin narsalari o`rnida qo`llash;
- o`yinda ishtirok etuvchilarning real o`zaro munosabatlari;
- o`yinda shartli ravishda yaratilgan syujet (mazmun) –ijro sohasi.

O`yindan tushunchalar, mavzu va hatto o`quv predmeti bo`limini o`zlashtirishda o`qitish uslubi va mustaqil texnologiya sifatida foydalaniladi.

O`yin bilish va uning bir qismi (kirish, mustahkamlash, mashq, nazorat) shaklida tashkil etiladi.

O`yinlarni tashkil etishda quyidagi maqsadlar ko`zda tutiladi:

- ta`limiy (didaktik) maqsad;
- tarbiyaviy maqsad;
- faoliyatni rivojlantirishga yo`naltiruvchi maqsad;
- ijtimoiy maqsad.

Didaktik o`yinning tarbiyaviy maqsadi mustaqillik irodani tarbiyalash, muayyan yondashuvlar, nuqtai nazarlar, ma`naviy, estetik va dunyoqarashni shakllantirishdagi hamkorlikni, kollektivizmni,

jamoaga kirishib keta olishni, kommunikativlikni tarbiyalashga qaratilgan bo'ladi.

Faoliyatni rivojlantiruvchi o'yinlar diqqat, xotira, nutq, tafakkur, qiyoslash malakasi, solishtirish, o'xshashini topish, faraz, qobiliyat, ijod, empatiya, refleksiya, optimal yechimni topa olish, o'quv faoliyatini motivatsiyalashni rivojlantirishga qaratilgan.

Ijtimoiylashuv o'yinlari jamiyatning me'yorlari va qadriyatlariga jalb qilinish, muhit sharoitlariga ko'nikish, ehtiroslarni nazorat qilish, o'z o'zini boshqarish, muloqotga o'rgatish, psixoterapiyani nazarda tutadi.

Didaktik o'yin o'quvchilarning ma'naviy axloqiy kamolotida, ularning mukammal inson bo'lib kamol topishida g'oyat katta tarbiyaviy ta'sir qudratiga ega. O'yin timsolida bolalar jamoa bo'lib yashashga, uyushqoqlikka, birgalikda ijod qilishga, hamkorlikda ishlashga va mustaqillikda ishlashga o'rganadilar. Axloqiy sifatlari va tushunchalari, vazifalari tarkib topadi. O'yin qoidalariga qat'iy rioya qilishga, intizomga o'rganadilar. Ularda do'stlik, inoqlik his tuyg'ulari rivojlanadi. Ularning estetik zavqlari o'sadi, turli kasb hunarlarga bo'lgan qiziqishlari ortadi, dunyoqarashi shakllanadi.

Didaktik o'yinlar asosan ta'lim jarayonini o'quvchilarning yosh xususiyatlari va tayyorgarliklariga qarab samarali tashkil qilishga, ularga bilim va ma'lumot berishni yengillashtirishga, ta'limda ko'rgazmalikni ta'minlashga

Ta'lim jarayonida didaktik o'yinlar mazmuni va ahamiyatini chuqur va aniqroq tasavvur qilish maqsadida biz ta'lim, o'yin, didaktik topshiriq, o'yin topshiriqlari singari tushunchalarning ta'rifiga va ularning ma'nosini ochib berishga to'xtalib o'tmoqchimiz.

Ta'lim – o'quvchilarga ko'nikma va malakalar, berishning, bu bilim, ko'nikma va malakalarni o'quvchilar o'qib olishi, egallab olishi va ularni mustahkamlab olishining rejali jarayonidir.

Ta'lim jarayoni – bolalar xotirasining boyishi, ular nutqi va tafakkurining o'sishi, turli xil metod va usullar yordamida sodir bo'ladigan vaziyatdir.

O'yin - bolalarning ongi qalbiga singib ketgan faoliyatdir ularning bu faoliyati o'yin turlariga qarab obektiv voqelikni hayotni muayyan darajada o'zida aks ettiradi.

O'yin sinfda o'tilgan o'quv faoliyatining ma'lum darajada davomi va mustahkamlanishidir.

Tajribada shu narsa isbotlanganki o'yin kichik maktab yoshidagi o'quvchi bolalarning zarur hayotiy ehtiyojidir.

Didaktik o'yin – ta'lim beruvchi usul bo'lib, bu usul muayyan ta'limiy maqsadlarga erishuvga, ya'ni o'tilgan o'quv materialini aniqlashga, mustahkamlashga va uni chuqurlashtirishga qaratilgan bo'ladi. Har bir didaktik o'yinni o'tkazishda muayyan bir vazifa maqsad qilib olinadi. Masalan, "Teatr" o'yiniga qo'yiladigan didaktik topshiriq bolalarni oldingi darslarda tanishgan 5 soni haqida tushunchalarni mustahkamlashdan iborat. "Doiraviy misollar" o'yinida esa ikkinchi o'nlik ichida hisoblash malakalarni mustahkamlashdan iborat bo'lgan didaktik topshiriq qo'yiladi.

Didaktik topshiriq darsda qo'yiladigan umumiy maqsadning bir qismini tashkil qiladi.

Har bir didaktik o'yinning ham har qanday o'yindagi singari qoidalari bo'ladi. O'sha qoidalarga amal qilinmasa o'yinning o'yin sifatidagi ahamiyati, binobarin, o'yinning talim – tarbiyaviy va psixologik ahamiyati yo'qoladi. O'yin qoidalari o'yin topshirig'iga kiritiladi.

O'yin topshiriq – o'qituvchining o'quvchilarga o'yinning qanday o'ynalishini, kim g'oliblikni aniqlashdan iborat.

DIDAKTIK O`YINLI TEXNOLOGIYALARGA QO`YILADIGAN TALABLAR, TURLARI, O`ZIGA XOS HUSUSIYATLARI, O`QITUVCHI VA O`QUVCHI FAOLIYATINI TASHKIL ETISH VA BOSHQARISH.

O'yinli texnologiyalar turli shaklda bo'lsada, ularning barchasi o'z mazmuniga ko'ra yagona maqsad sari yo'naltirilgan, ya'ni ular o'quvchilarning nazariy bilimlarini chuqurlashtirish, kengaytirish, egallangan nazariy bilimlaridan amaliyotda mustaqil va samarali foydalana olish ko'nikmalarini hosil qilish, ularni ijtimoiy-iqtisodiy munosabatlarni uyushtirishga tayyorlash, ijtimoiy faollikni shakllantirish, yetuk axloqiy sifatlarni tarkib toptirish, teran va sog'lom fikr, keng dunyoqarash egasi bo'lgan komil shaxsni kamol toptirishdan iborat vazifani hal etadi. Psixologlarning ta'kidlashicha, o'yinli faoliyatning psixologik mexanizmlari shaxsning o'zini namoyon qilish, hayotda o'z o'rnini barqaror qilish, o'zini o'zi boshqarish, o'z imkoniyatlarini amalga oshirishning fundamental ehtiyojlariga tayanadi. O'yin ijtimoiy tajribalarni o'zlashtirish va qayta yaratishga

yo`nalgan vaziyatlarda, faoliyat turi sifatida belgilanadi va unda shaxsning o`z xulqini boshqarishi shakllanadi va takomillashadi. O`yinli faoliyat muayyan funksiyalarni bajarishga bag`ishlangan bo`ladi. Ular quyidagilar:

- maftunkorlik;
- kommunikativlik (uyushtiruvchilik);
- o`z imkoniyatlarini amalga oshirish;
- davolovchilik;
- tashxis;
- millatlararo muloqot;
- ijtimoiylashuv va hokazo.

Ta`lim jarayonida didaktik o`yinli texnologiyalar didaktik o`yinli dars shaklida qo`llaniladi. Ushbu darslarda o`quvchilarning bilim olish jarayoni o`yin faoliyati orqali uyg`unlashtiriladi. Shu sababli o`quvchilarning ta`lim olish faoliyati o`yin faoliyati bilan uyg`unlashgan darslar didaktik o`yinli darslar deb ataladi.

O`quvchi hayotida o`yin faoliyati orqali quyidagi vazifalar amalga oshiriladi:

1. O`yin faoliyati orqali o`quvchining o`qishga, mehnatga bo`lgan qiziqishi ortadi;

2. O`yin davomida o`quvchining muloqotga kirishishi ya`ni, kommunikativ – muloqot madaniyatini egallashga yordam beradi;

3. O`quvchining o`z iqtidori, qiziqishi, bilimi va o`zligini namoyon etishiga imkon yaratadi;

4. Hayotda va o`yin jarayonida yuz beradigan turli qiyinchiliklarni yengishga va mo`ljalni to`g`ri olish ko`nikmalarini tarkib topishiga yordam beradi;

5. O`yin jarayonida ijtimoiy normalarga mos xulq-atvorni egallash, kamchiliklarga barham berish imkoniyati yaratiladi;

6. O`quvchining ijobiy fazilatlarini shakllantirishga zamin tayyorlaydi;

7. Insoniyat uchun ahamiyatli bo`lgan qadriyatlar tizimi, ayniqsa ijtimoiy, ma`naviy-madaniy, milliy va umuminsoniy qadriyatlarni o`rganishga e`tibor qaratiladi;

8. O`yin ishtirokchilarida ommaviy muloqot madaniyatini rivojlantirish ko`zda tutiladi.

Didaktik o`yinli mashg`ulotlarni o`quvchilarning bilim olishi va o`yin faoliyatining uyg`unligiga qarab: sujetli-rolli o`yinlar, ijodiy

o`yinlar, ishbilarmonlar o`yini, anjumanlar, o`yin-mashqlarga ajratish mumkin.

O`yin faoliyatini tashkil etish bosqichlari:

O`qituvchi-pedagog avval o`quvchilarni individual (yakka tartibdagi), so`ngra guruhli o`yinlarga tayyorlashi va uni o`tkazishi, o`yin muvaffaqiyatli chiqqandan so`ng esa, ularni ommaviy o`yinlarga tayyorlashi lozim. Chunki o`quvchilar didaktik o`yinli mashg`ulotlarda faol ishtirok etishlari uchun zaruriy bilim, ko`nikma va malakalarga ega bo`lishlari, guruh jamoasi o`rtasida hamkorlik hamda o`zaro yordam vujudga kelishi lozim.

Didaktik o`yinli darslarning turlari:

-Sujetli;	- rolli o`yinlar;
-Rollarni bajarish;	-O`quv bahsi;
-Savol-javob;	-Ijodiy o`yinlar;
-Munozara;	-Ishbilarmonlar o`yini;
-O`z o`quv faoliyatini tahlil qilish;	- Anjumanlar;
-Olingan natijaga muvofiq mustaqil va ijodiy ish;	-O`yin, mashqlar;
-Teskari aloqa, natijani tahlil qilish;	-O`yin sujetiga muvofiq ;
-Muammoli vaziyatlarni hal etish;	-O`quv topshiriqlari;
-O`z-o`zini, o`zaro va o`qituvchi nazorati;	-Ozgartirishlar kiritish;
	-O`yin foydasiga muvofiq;

O`qituvchi-pedagog didaktik o`yinli mashg`ulotlarni o`tkazishga qizg`in tayyorgarlik ko`rishi va uni o`tkazishda quyidagi didaktik talablarga rioya qilishi talab etiladi:

-Didaktik o`yinli mashg`ulotlar dasturda qayd etilgan mavzularning ta`lim- tarbiyani rivojlantiruvchi maqsad hamda vazifalarini hal qilishga qaratilgan bo`lishi;

- jamiyatdagi va kundalik hayotdagi muhim muammolarga bag`ishlanib, ular o`yin davomida hal qilinishi;

- barkamol shaxsni tarbiyalash tamoyillariga va sharqona odob-axloq normalariga mos kelishi;

- o`yin tuzilishi jihatidan mantiqiy ketma-ketlikda bo`lishi;

- mashg`ulotlar davomida didaktik tamoyillarga amal qilinishi va eng kam vaqt sarflanishiga erishishi kerak.

O`yinli texnologiyalarning turlari.

Pedagogik o`yinlar faoliyat turlari, pedagogik jarayon xarakteri, o`yin metodikasi, soha xususiyati, o`yin muhiti bo`yicha tasnif qilingan. Tadbirkorlik o`yinlari alohida ahamiyatga ega. Tadbirkorlik o`yinlari nazariyasi umuman boshqa o`yin faoliyati nazariyasi bilan bevosita bog`langan. Tadbirkorlik o`yinlarini mashhur psixologlar L.S.Vigodskiy, A.N.Leontev, P.YA.Galperin va boshqalarning ishlarida nazariy asoslangan. Tadbirkorlik o`yinlari o`z harakteriga ko`ra insonning shaxsiy xislatlarini shakllantirishning amaldagi vositasi hisoblanadi. Tadbirkorlik o`yinlari bilish va o`qitishning vositasi sifatida XX asrning 20-yillarida gurkirab rivojlandi. Tadbirkorlik o`yinlariga taqlidiy o`yinlar bilishning vositasi sifatida asos bo`ldi.

Taqlidiy o`yinlarga o`z navbatida harbiy va harbiy- siyosiy o`yinlar asos bo`lgan. A.A.Verbiskiy tadbirkorlik o`yinlariga o`qitishning ishoraviy-kontekst shakllari sifatida qaraydi. Uning fikricha, tadbirkorlik o`yinlarida mashq qilish faoliyati va bo`lajak kasbiy faoliyat model yoki uning prototipi, qaysidir sun`iy va tabiiy tizim sifatida o`zaro nisbatlanadi. Shu tufayli tadbirkorlik o`yinlari kasbiy faoliyatning ishoraviy modellari sifatida belgilanadi, uning konteksti (mazmuni) ishora vositalari, ya`ni tabiiy tilni ham hisobga olgan modellashtirish, taqlid va aloqa yordamida beriladi. Tadbirkorlik o`yini yangi texnologiya sifatida mohiyatan quyidagilarni bildiradi:

1.Ishlab chiqarish imitatsion modeli sifatida taqdim etilgan o`quv materiali mazmunining izchilligi;

2.O`yinli o`quv modelida kelgusidagi kasbiy faoliyati tarkibiy qismlarini yaratish;

3.O`quv jarayoni tarzini bilimlarga ehtiyojlarni tug`dirish va ularni amalda qo`llashning real sharoitlariga yaqinlashtirish;

4.O`yinning ta`limiy va tarkibiy samaradorligi yig`indisi;

5.O`yinni olib boruvchi o`qituvchining o`quvchilar faoliyatini tashkil etish va boshqarishga o`tishni ta`minlashi;

O`yinli texnologiyalar ta`lim jarayonining samaradorligini ta`minlash, o`quvchilarda muayyan faollikni yuzaga keltirish, shuningdek, bilim, ko`nikma va malakalarni hosil qilishga xizmat qiluvchi vaqt oraliq`ini qisqartirish, ta`limni jadallashtirishga yordam beradi. O`yinli texnologiyalardan foydalanishda bir qator psixologik xususiyatlar ham namoyon bo`ladiki, buning oqibatida har bir o`quvchi o`zining shaxsiy imkoniyatlarini namoyish eta oladi, ijtimoiy hayotda o`zi egallagan o`rinni barqarorlashtiradi, o`z-o`zini boshqarish ko`nikmalarini hosil qiladi.

TARBIYA FANIDA ZAMONAVIY TA`LIMNI TASHKIL ETISHDA DIDAKTIK O`YINLARDAN FOYDALANISH.

Zamonaviy ta`limni tashkil etishga qo`yiladigan muhim talablardan biri qisqa vaqt ichida yuksak natijalarga erishishdir. Bunda o`quvchilarga muayyan bilimlarni yetkazib berish, ular faoliyatini nazorat qilish va egallagan bilim, ko`nikma, malakalarni baholashga alohida e`tibor beriladi. Tabiiyki, ushbu jarayon o`qituvchidan yuksak pedagogik mahorat hamda ta`lim jarayoniga nisbatan yangicha yondashuvni, ta`lim tizimini yanada takomillashtirish, uni sifat jihatdan yangi pog`onalarga ko`tarish uchun zarur bo`lgan barcha imkoniyatlardan keng va har tomonlama foydalanishni taqozo etadi. Har bir pedagog ijodiy izlansa, ilg`or tajriba va metodlarni qo`llagan holda faoliyatini olib borsagina samarali natijalarga erishishi mumkin. Shu jumladan Tarbiya fanidan dars o`tish jarayonida o`quvchilarni fanga qiziqtirish maqsadida o`qitishning noan`anaviy usullarini qo`llashzamon talablaridan biridir.

Ta`limiy o`yinli metodlar o`quvchi faoliyatini faollashtirish va jadallashtirishga asoslangan. Ular o`quvchi shaxsidagi ijodiy imkoniyatlarini ro`yobga chiqarish va rivojlantirishning amaliy yechimlarini aniqlash va amalga oshirishda katta ahamiyatga ega.

Ta`limiy o`yinlarning asosiy turlari: intellekual (aqlli) va harakatli hamda aralash o`yinlardan iborat. Bular o`quvchilarda aqliy, jismoniy,

axloqiy, ma'naviy, ma'rifiy, psixologik, estetik, badiiy, tadbirkorlik, bunyodkorlik, mehnat, kasbiy ko'nikmalarni rivojlanishiga yordam beradi.

Bu metod o'quvchini ichki imkoniyatlarini ishga tushishiga, o'ylashga, erkin fikr yuritishga, muloqotga, ijodkorlikga yetaklaydi. Ayniqsa, unda atrof –muhit, hayotni bilishga qiziqishortadi, uchragan qiyinchilik, to'siqlarni qanday yengish va tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini shakllantiradi.

Ta'lim – tarbiya jarayonida asosan o'quvchilarda ta'lim olish motivlarini, ularni turi yo'lanishlardagi qobiliyat va qiziqishlarini oshiradigan, biror kasbga moyilliklarini ko'rsatadigan, didaktik o'yinlardan foydalanish maqsadga muvofiqdir.

Ta'limiy o'yinlar nazariy, amaliy, jismoniy, rolli, ishchanlik va boshqa yo'nalishdagi turlarga ajratiladi. Ular o'quvchilarda tahlil qilish, hisoblash, o'lchash, yasash, sinash, kuzatish, solishtirish, xulosa chiqarish, mustaqil qaror qabul qilish, guruh yoki mustaqil jamoa tarkibida ishlash, nutq o'stirish, til o'rgatish yangi bilimlar olish faoliyatlarini rivojlantiradi.

Umumiy o'yinlar nazariyasiga ko'ra, mavjud barcha o'yin turlarini tasniflashga ularni funksional, mavzuli, konstruktiv, didaktik, sport va harbiy o'yinlarga ajratiladi.

Ta'limiy o'yin turlarini tanlashda quyidagi mezonlarga rioya qilish yaxshi natijalar beradi.

-ishtirokchilarni tarkibi bo'yicha, ya'ni o'g'il bolalar, qiz bolalar yoki arlash guruhlar uchun o'yinlar :

-ishtirokchilarning soni bo'yicha –yakka, juftlikda, kichik guruh, katta guruh, sinf jamoasi, sinflararo va ommaviy tarzdagi o'yinlar :

- o'yin jarayoni bo'yicha fikrlash, o'ylash, topag'onlik, harakatlarga asoslangan, musobaqa va boshqalarga yo'naltirilgan;

-vaqt me'yori bo'yicha –dars, mashg'ulot vaqtining reja bo'yicha ajratilgan qismi, o'yin maqsadiga erishguncha, g'oliblar aniqlanguncha davom etadigan o'yinlar.

Didaktik o'yinlarning maqsadi – o'quvchilarni shu fanga, mavzuga qiziqishlarini oshirishdir. Didaktik o'yinlarda o'quvchilar erkin, mustaqil bo'ladilar, darsga faolligi oshadi, ularga qo'yilgan muammoga ijodiy yondashadilar, o'z imkoniyatlarini to'la namoyon etadilar, boshqalar fikrini hurmat qilishga, o'z fikrini asoslay olishga o'rganadilar natijada darsning sifat samaradorligi oshadi.

Darsda mavzuni o'tish jarayonida turli didaktik o'yinlardan foydalanish mumkin. Didaktik o'yinlarni tanlashda ishtirokchilarning yoshi, bilimi va qobiliyatlilik darajasi hisobga olinadi. Har bir didaktik o'yin mashg'ulotlariga o'ziga xos xavfsizlik talablari qo'yiladi. Bu xavfsizlik talablariga to'liq rioya qilinishi, har bir tashkilotchining doimiye'tiborida bo'lishi lozim. Bundan tashqari har bir didaktik o'yin uchun sarflanadigan vaqt miqdorini to'g'ri belgilash va unga rioya qilishning o'ziga xos asoslarini bilish va darsning maqsadiga muvofiq qo'llash talab qilinadi.

Har bir didaktik o'yin jarayonida o'ziga xos vositalar turlari qo'llaniladi. Didaktik o'yinlarda o'quvchilar zerikib qolmaydi, chunki bunday darslar har kungi ana'naviy darslardan tubdan farq qiladi.

Didaktik o'yinlar ta'lim jarayonida o'quvchini o'qitish, tarbiyalash va kamol toptirishda muhim ahamiyat kasb etadi. O'yin bolalarning ijodiy ish faoliyatini kuchaytiradi, ixtiyoriy diqqatini, xotirasini takomillashtiradi. O'yinda o'quvchilar o'zlari sezmaganda juda ko'p harakatlarni, mashqlarni bajaradilar, turli masalalarni yechadilar.

Shuning uchun didaktik o'yinlar o'quvchilarning mavzuni tushunib yetishlarida juda ham muhimdir. Biz o'quvchilarga mavzularni ilmiy-nazariy bilimlar orqali tushuntirsak bu o'quvchi uchun og'irlik qilishi yoki o'quvchi buni shunchaki yod olishi, uni nima ekanligini anglab yetmasligi mumkin. Shuning uchun ko'proq o'yinlar orqali amaliy jihatdan o'rgatsak o'quvchi ongiga tez yetib boradi.

Ayrim noan'anaviy usullar orqali tashkil etilgan o'yin - dars shakllari:

-ishchanlik o'yini darsi –mavzu bo'yicha masalalarni hal qilish jarayonida o'quvchilarning faol ishtirok etishini ta'minlash orqali yangi bilimlarni o'zlashtirish;

-rolli oyin darsi –mavzu bo'yicha masalarni o'rganishda o'quvchilarga oldindan ma'lum rollarni taqsimlash va dars jarayonida shu rollarni bajarishlarini tashkil etish asosida bilimlarini mustahkamlash;

-teatrlashtirilgan dars- mavzu bilan bog'liq sahna ko'rinishlarini tashkil etish orqali dars mavzusi bo'yicha chuqur, aniq ma'lumotlar berish;

-“Kim oshdi savdosi ” darsi- o'quv fani, ayrim bo'limi bo'yicha bilimlarini har bir o'quvchi qanchalik ko'proq bilishini namoyish etish ;

-yarmarka darsi- mavzuni bo`laklarga bo`lish oldindan o`zlashtirgan o`quvchilarning o`zaro muloqatlari asosida qiziqarli tushuntirish orqali o`tiladigan darslar ;

-o`yin darsi- mavzuni sahnalashtirilgan holdagi konsert shaklida ifodalash mashqlari bo`lib, o`quvchilarni faollashtirish va bilimlarini mustahkamlash imkoniyatini beradi.

-itegral(integral)dars - boshqa darslarga bog`lab tashkil etishga doir va integratsiyalash uchun qulay bo`lgan mavzular bo`yicha tashkil qilingan dars bo`lib, o`quvchilarning turli fanlarga qiziqishlarini orttirib, ta`lim jarayonidagi faolligini taminlaylik.

Bularning bari o`quvchilarga fanlararo bog`liqlikni o`rgatish orqali ularda olam tuzilishini ilmiy asoslarini to`liq idrok etish va ilmiy dunyoqarashlarini shakllantirish, ijodiy tafakkurlarini rivojlantirishga xizmat qiladi.

Rolli hamda ishbop o`yinlar

Ayni vaqtda ta`limni tashkil etishda rolli hamda ishbop o`yinlardan samarali foydalanishga e`tibor berilmoqda. O`yin chog`ida mahsuldor emas, balki jarayonli holat tashkil etilganligi bois o`quvchilar tasviriy vaziyatlarni yaratish asosida o`zlarining atrof-muhitga bo`lgan munosabatlarini tabiiy namoyon eta oladilar. O`yinli faol faoliyat esa ularning ijodiy imkoniyatlarini oshirib, tafakkurini rivojlantirishga yordam beradi. O`quvchilarning nazariy bilimlarini amaliy ko`nikma va malakalarga aylantirish ularda ta`limiy faollikni yuzaga keltirish, ularni ijtimoiy munosabatlar jarayoniga keng jalb etishda rolli hamda ishbop o`yinlar o`ziga xos o`rin tutadi.

S.Kallaganning ta`kidlashicha, rolli o`yinlarining muvaffaqiyatli tashkil etilishi uchun bir qator shartlarga amal qilish zarur. Ular quyidagilar:

Jamoa a`zolari o`rtasida samimiy muhitni qaror toptirish; o`yin jarayonida qat`iy talablar qo`yilishini inkor etish; o`qituvchi va o`quvchilarning erkin, bemalol, o`ziga ishongan holda, xotirjam harakat qilishlariga erishish; sinfda qulay sharoitning mavjud bo`lishi; sinfda tartibni saqlash maqsadida o`quvchilarning o`yin faolligiga ta`sir qilmaslik.

XULOSA

Davlatimiz tamonidan ta'lim sohasiga, o'quvchilarning intellektual salohiyati, mustaqil va ijodiy fikrlash qobiliyatlari, tafakkurini rivojlantirish, egallagan bilimlarini amaliyotda qo'llay olishlari, amaliy ko'nikma va malakalarini hosil etishga katta e'tibor berilmoqda. Ushbu vazifalarni amalga oshirish uchun o'quv-tarbiya jarayonining barcha imkoniyatlari, pedagogik texnologiya va axborot texnologiyalari, didaktik vosita va usullaridan samarali foydalanish zarurati davlat ta'lim siyosatida muhim o'rin tutadi. Biz yuqorida ko'rib chiqqanimiz darslarni didaktik o'yinlar asosida tashkil etish albattda o'zining ijobiy natijalarini beradi. Qolaversa didaktik o'yinlardan darslarda keng foydalanish ta'limi rivojlangan mamlakatlarida ham qo'llanilib o'z samarasini berishi isbotlangan. Umumta'lim maktablari ta'lim tizimidagi didaktik o'yinlar yangi o'quv materialini o'zlashtirishga va mustahkamlashga, o'quvchining ijodiy qobiliyatini rivojlantiruvchi, umummilliy ko'nikmalarini shakllantiruvchi masalalar majmuini yechishga qaratiladi, o'quvchilarga turli holatlarda o'quv materialini tushunib yetish va o'rganish imkonini beradi.

O'yin ijtimoiy tajribalarni o'zlashtirish va qayta yaratishga yo'naltirilgan vaziyatlarda faoliyat turi sifatida belgilanadi va unda shaxsning o'z xulqini boshqarishi shakllanadi va takomillashadi.

Didaktik o'yinning tarbiyaviy maqsadi mustaqillik, irodani tarbiyalash, muayyan yondashuvlar, nuqtai nazarlar, ma'naviy, estetik va dunyoqarashni shakllantirishdagi hamkorlikni, jamoaga kirishib keta olishni, kommunikativlikni tarbiyalashga qaratilgan bo'ladi. Shuningdek o'quvchilarda didaktik o'yinlar orqali diqqat, xotira, nutq, tafakkur, qiyoslash malakasi, solishtirish, o'xshashini toppish, faraz, qobiliyat, ijod, empatiya, refleksiya, optimal yechimni topa olish, o'quv faoliyatini motivatsiyalash, erkin fikirlash, tirishqoqlik, izlanuvchanlik, o'ziga bo'lgan ishonch tuyg'ulari ravnaq topadi va rivojlanadi.

Didaktik o'yinlar turli shaklda bo'lsada, ularning barchasi o'z mazmuniga ko'ra yagona maqsad sari yo'naltirilgan, ya'ni ular o'quvchilarning nazariy bilimlarini chuqurlashtirish, kengaytirish, egallangan nazariy bilimlaridan amaliyotda mustaqil va samarali foydalana olish ko'nikmalarini hosil qilish, ularni ijtimoiy-iqtisodiy munosabatlarni uyushtirishga tayyorlash, ijtimoiy faollikni

shakllantirish, etuk axloqiy sifatlarni tarkib toptirish, teran va sog`lom fikr, keng dunyoqarash egasi bo`lgan komil shaxsni kamol toptirishdan iborat vazifani hal etadi.

Didaktik o`yinlarning maqsadi - o`quvchilarni shu fanga, mavzuga qiziqishlarini oshirishdir. Didaktik o`yinlarda o`quvchilar erkin, mustaqil bo`ladilar, darsga faolligi oshadi, ularga qo`yilgan muammoga ijodiy yondashadilar, o`z imkoniyatlarini to`la namoyon etadilar, boshqalar fikrini hurmat qilishga, o`z fikrini asoslay olishga o`rganadilar natijada darsning sifat samaradorligi oshadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. T.: O'zbekiston, 2012
2. O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risida"gi qonuni-
T.:O'zbekiston.
2020-yil
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 5-sentyabrdagi "Xalq ta'limini boshqarish tizimini takomillashtirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi PF-5538-son Farmoni.
4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 29-apreldagi "O'zbekiston Respublikasi xalq ta'limi tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasi to'g'risida"gi PF-5712-son Farmoni.
5. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 30-sentabrdagi "Xalq ta'limi tizimidagi maktabdan tashqari ta'lim samaradorligini tubdan oshirish chora-tadbirlari to'g'risida»gi PQ-4467-son Qarori
6. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 27-fevraldagi "Pedagogik ta'lim sohasini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida»gi PQ-4623-son Qarorlari.
7. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020 yil 6 noyabrdagi PF 6108-sonli "O'zbekistonning yangi taraqqiyot davrida ta'lim-tarbiya va ilm-fan sohalarini rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Farmoni
8. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020 yil 6 noyabrdagi PQ 4884-sonli "Ta'lim-tarbiya tizimini takomillashtirishga oid qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi Qarori
9. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining "Uzluksiz ma'naviy tarbiya konsepsiyasini tasdiqlash va uni amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 1059-sonli Qarori 2019 yil 31 dekabr
10. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining "Umumiy o'rta ta'lim muassasalarida "Tarbiya" fanini bosqichma-bosqich amaliyotga joriy etish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 422-sonli Qarori 2020 yil 6 iyul
11. Karimov I. A. Tarixiy xotirasizkelajak yoq.-T.: SHarq, 1998.
12. Xayrullayev M. O'rta Osiyoda ilk uyg'onish davri madaniyati.-T.: Fan, 1994.
13. Ma'naviyat yulduzlari. O'rta Osiyolik mashhur siymolar,

allomalar, adiblar. -

T.: 1999.

14.Sayidaxmedov.N. Texnologik yondashuv ustivorligi. G'G'Ma'rifat, 2003 y, fevral.-B. 3.

15. Nishonova S. Komil inson tarbiyasi. - T.: Jstiqloq, 2003.

16.Omonov H. va boshqalar. Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat. –

T.: Iqtisod moliya 2009, 9-b.

17.Abu Nasr Farobiy. «Fozil odamlar shahri» T. : 2012.

18.Ишмухамедов Р., Юлдашев М. Таълим ва тарбияда инновацион педагогик технологиялар. Ўқув қўлланма. – Т., 2013.

INTERNET MA'LUMOTLARI

1. Shavkat Mirziyoyevning “Ijtimoiy barqarorlikni ta’minlash, muqaddas dinimizning sofligini asrash — davr talabi” mavzusidagi anjumanda so’zlagan nutqi. 2017-yil 15-iyun// <https://daryo.uz/2017/06/15/>

2. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev raisligida xalq ta’limi tizimini rivojlantirish, pedagoglarning malakasi va jamiyatdagi nufuzini oshirish, yosh avlod ma’naviyatini yuksaltirish masalalariga bag‘ishlangan videoselektor yig‘ilishi. 2019-yil 23-avgust//<https://www.pv.uz/oz/news/maktab-talimini-rivozhlantirish-umumhal-arakatiga-ajlanishi-zarur>

3. www.press-service.uz

4. www.gov.uz

5. www.uzedu.uz

6. www.rtm.uz

7. www.avloniy.uz

8. www.marifat.uz

MUNDARIJA

KIRISH.....	3
TA'LIMDA DIDAKTIK O'YINLARNING MOHIYATI VA PEDAGOGIK AHAMIYATI.	6
DIDAKTIK O'YINLI TEXNOLOGIYALARGA QO'YILADIGAN TALABLAR, TURLARI, O'ZIGA XOS HUSUSIYATLARI, O'QITUVCHI VA O'QUVCHI FAOLIYATINI TASHKIL ETISH VA BOSHQARISH.....	10
TARBIYA FANIDA ZAMONAVIY TA'LIMNI TASHKIL ETISHDA DIDAKTIK O'YINLARDAN FOYDALANISH.....	14
XULOSA	18
ADABIYOTLAR.....	20

UMAROVA NILUFAR XASANOVNA

**TARBIYA FANINI O'QITISHDA DIDAKTIK O'YINLARDAN
FOYDALANISH METODIKASI**

Texnik muharrir *Abdullayev F.*

Terishga berildi: 09.01.2021 y.
Bosishga ruxsat berildi: 09.01.2021 y
Ofset bosma qog'ozi. Qog'oz bichimi 60x84 ^{1/16}.
«Cambria» garniturasini. Ofset bosma usuli.
1,5 bosma taboq
Adadi:50 nusxa.
Buyurtma №6/20

Samarqand viloyati Samarqand viloyat xalq ta'limi xodimlarini qayta
tayyorlash va ularning malakasini oshirish hududiy markazi
bosmaxonasida chop etildi.

Samarqand shahar, Boysunqur ko'chasi 3-uy.

